

Et trygt arbejdsmiljø

Regeringens forslag til en ny arbejdsmiljøaftale

Regeringens klare ambition er, at der skal være et sikkert og sundt arbejdsmiljø på det danske arbejdsmarked. Det kræver en stærk indsats. Derfor vil regeringen fremtidssikre arbejdsmiljøindsatsen og indsatsen mod social dumping med en historisk stor bevilling til Arbejdstilsynet og en ny arbejdsmiljøaftale.

Regeringen foreslår en ny arbejdsmiljøaftale i tre spor.

- ➔ Med finanslovsforslaget for 2023 har regeringen afsat i alt ca. 1,3 mia. kr. i perioden 2023-2026 til arbejdsmiljøindsatsen og indsatsen mod social dumping.
- ➔ En stærk indsats kræver stabilitet omkring de økonomiske rammer. Derfor prioriterer regeringen, at der fra 2027 og frem varigt afsættes godt 200 mio. kr. årligt til området (ca. 170 mio. kr. til Arbejdstilsynet og ca. 32 mio. kr. til skattemyndighederne).

SPOR 1

En fremtidssikret arbejdsmiljøindsats

SPOR 2

En stærk indsats mod social dumping, arbejdslivskriminalitet og illegal arbejdskraft

SPOR 3

En styrket indsats for et godt arbejdsmiljø

SPOR 1

En fremtidssikret arbejdsmiljøindsats

Regeringen ønsker, at Arbejdstilsynet fortsætter og videreudvikler den indsats, der blev igangsat med arbejdsmiljøaftalen fra 2019.

Den væsentligste ambition med aftalen var, at arbejdsmiljøindsatsen skulle tættere på virksomhederne. Arbejdstilsynet blev styrket med både flere tilsynsførende og flere virkemidler i fx tilsynsindsatsen. Desuden fik arbejdsmarkedets parter et større medansvar for arbejdsmiljøindsatsen, blandt andet via de nye nationale mål for arbejdsmiljøindsatsen.

➔ Regeringen vil videreføre det nuværende bevilningsniveau til Arbejdstilsynets arbejdsmiljøindsats. Samlet drejer det sig om ca. 410 mio. kr. i perioden 2023-2026.

➔ Regeringen vil endvidere fastholde en høj forskningsindsats på kemiområdet og vil derfor videreføre midler til Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA) på ca. 43 mio. kr. i perioden 2023-2026 til brug for kemiforskningen.

Mange af de elementer, der indgik i aftalen fra 2019, skal fastholdes og konsolideres samtidig med, at læringen fra de seneste års indsats skal inddrages i udviklingen af indsatsen, så den sikrer mest muligt arbejdsmiljø for pengene.

- Den styrkede tilsynsindsats og det høje tilsynstryk fastholdes, så Arbejdstilsynet kan fortsætte arbejdet med at understøtte et godt arbejdsmiljø på virksomhederne.
- De redskaber i tilsynet, der er udviklet med arbejdsmiljøaftalen fra 2019, fastholdes i relevant omfang og videreudvikles. Fx videreudvikles og forbedres de risikomodeller, der udtager virksomheder til tilsyn, og muligheden for at tilbyde virksomhederne et aftaleforløb.
- Erfaringerne fra de brancherettede tilsyn integreres i det almindelige tilsyn, så disse får et mere målrettet branchefokus, og der udvikles og gennemføres særlige tilsynsindsatser, hvor der er behov, fx i forhold til platformsvirksomheder.
- Arbejdstilsynets proaktive kommunikationsindsats og digitale understøttelse af virksomhederne videreføres og videreudvikles.
- Det skal være nemmere for virksomhederne at forstå, hvad de skal gøre. Det gælder både før, under og efter et tilsynsbesøg. Regeringen foreslår to konkrete initiativer, der vil forenkle Arbejdstilsynets reaktionstyper og forenkle kontakten til virksomhederne før tilsyn.
- Der skal være fokus på videns- og faktabaseret opfølgning på, hvordan Arbejdstilsynets forskellige virkemidler bedst bidrager til et godt arbejdsmiljø. Regeringen foreslår et konkret initiativ, der vil bidrage til en systematisk vidensopsamling og analyseindsats om Arbejdstilsynets virkemidler og indsatser.
- Der skal fortsat være et stærkt fokus på indsatsen for et bedre psykisk arbejdsmiljø. Regeringen foreslår at styrke indsatsen for et godt psykisk arbejdsmiljø.

SPOR 2

En stærk indsats mod social dumping, arbejdslivskriminalitet og illegal arbejdskraft

Arbejdslivskriminalitet og social dumping er en trussel mod arbejdspladser i Danmark og truer den danske samfundsmodel.

Med aftalen om 'En ny reformpakke for dansk økonomi' fra januar 2022 har regeringen aftalt at indføre en række initiativer rettet mod at bekæmpe brugen af illegal arbejdskraft og styrke indsatsen mod alvorlige og gentagne brud på arbejdsmiljøreglerne.

Regeringen vil styrke bekæmpelsen af social dumping, arbejdslivskriminalitet og brugen af illegal arbejdskraft. Regeringen foreslår derfor, at der afsættes midler til en ambitiøs og langsigtet indsats. Det vil skabe ro på området, og der kan fastholdes et højt kontroltryk. Samtidig får Arbejdstilsynet bedre mulighed for at udvikle indsatsen.

➔ Regeringen foreslår at afsætte godt 670 mio. kr. i perioden 2023-2026 til Arbejdstilsynets, skattemyndighedernes og Erhvervsstyrelsens indsats mod social dumping og arbejdslivskriminalitet.

Regeringen lægger op til at videreføre og udvikle indsatsen mod social dumping og arbejdslivskriminalitet.

- Det fælles myndighedssamarbejde til bekæmpelse af social dumping, hvor både Arbejdstilsynet, Skattestyrelsen og politiet deltager.
- Arbejdstilsynet har fra 2012-2021 ført tilsyn med over 40.000 udenlandske og knap 17.000 danske virksomheders arbejdssteder og afgivet i alt knap 26.000 reaktioner. Skattestyrelsen har i 2015-2021 et beregnet nettoprovenu på godt 1,5 mia. kr. som følge af Skattestyrelsens kontrol.
- Generelt fokus på social dumping i alle brancher i forbindelse med Arbejdstilsynets øvrige tilsynsvirksomhed. Det omfatter bl.a. villavejsaktioner overfor mindre byggeprojekter og tilsyn med fx landbrug og plantager.
- Arbejdstilsynets tilsyn med store bygge- og infrastrukturprojekter. De store byggerier er ofte kendetegnede ved at involvere mange udenlandske aktører. Det kan erfaringsmæssigt give særlige udfordringer med arbejdsmiljøet. Det hænger bl.a. sammen med forskellig sikkerhedskultur og sprogbarrierer. Arbejdstilsynet fører derfor tilsyn med store bygge- og anlægsprojekter fra planlægningen af projektet starter og igennem hele den konkrete opførelse af byggeriet.
- Sortlistning af virksomheder, der anvender illegal arbejdskraft. Regeringen foreslår som noget nyt, at offentlige ordregivere automatisk skal have viden om virksomheders straf for beskæftigelse af ulovlig arbejdskraft, så det bliver mere gennemsigtigt for ordregiverne, om en virksomhed skal udelukkes fra offentlige udbud.

SPOR 3

En styrket indsats for et godt arbejdsmiljø

Regeringen ønsker at fremtids sikre den stærke arbejdsmiljøindsats og indsats mod social dumping. Samtidig ønsker regeringen at gå skridtet videre. Derfor vil regeringen afsætte yderligere ca. 145 mio. kr. i perioden 2023-2026 til at styrke arbejdsmiljøindsatsen på seks prioriterede områder.

→ **Styrket indsats for at reducere antallet af arbejdsulykker**

I Danmark anmeldes der hvert år ca. 42.500 arbejdsulykker, og antallet har gennem mange år ligget på det høje niveau. Regeringen foreslår derfor, at der gennemføres en helhedsorienteret ulykkesindsats, som skal fremme sikkerhedskulturen og forebygge ulykker på private og offentlige arbejdspladser, så færre kommer til skade på arbejdet.

Den helhedsorienterede indsats indebærer bl.a., at Arbejdstilsynet skal understøtte arbejdspladsernes arbejde med strategisk forebyggelse og sikkerhedskultur og styrke forebyggelsen ved særlig risikofyldte arbejdssituationer.

→ **Styrket indsats for at forebygge udsættelse for farlig kemi**

Trods skrappe kemiregler er cirka hver syvende anmeldte erhvervs sygdom relateret til kemi. Regeringen vil derfor styrke indsatsen på kemiområdet med en række indsatser i Arbejdstilsynet.

Formålet med indsatserne er bl.a. at styrke arbejdet med at revidere de danske grænseværdier og smidiggøre kemireglerne, så de i højere grad efterleves i virksomhederne. Derudover skal der sikres en bedre forebyggelse af udsættelse for asbest.

→ **Færre skal udsættes for asbest**

Der er fortsat for mange virksomheder, der ikke følger de gældende asbestregler og udsætter deres ansatte for en unødigt risiko for at indånde asbeststøv i forbindelse med renovering eller nedrivning af ældre bygninger. Regeringen vil derfor styrke indsatsen mod udsættelse for asbest, bl.a. med øget tilsyn med asbestarbejde og en autorisationsordning for virksomheder, der arbejder med asbest.

→ **Et godt arbejdsmiljø som led i den grønne omstilling**

Samfundets grønne omstilling koblet med den hastige teknologiske udvikling vil fremover betyde store forandringer på det danske arbejdsmarked.

Regeringen foreslår derfor, at Arbejdstilsynet igangsætter en indsats med fokus på nye risici i arbejdsmiljøet.

→ **Adfærdskommunikation til virksomhederne**

For at hjælpe og motivere flere virksomheder i det løbende arbejdsmiljøarbejde, foreslår regeringen, at Arbejdstilsynet udvikler en samlet pakke af kommunikationsindsatser, der giver virksomhederne den hjælp, de har brug for, præcis når de har brug for den.

→ **Løft af NFA's grundbevilling**

For at understøtte en vedvarende høj kvalitet i arbejdsmiljøforskningen foreslår regeringen, at afsætte 5,2 mio. kr. årligt i 2023-2026 til et løft af grundbevillingen til Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø.